

HUKUK ÇALIŞMA SORULARI(SAYFA 117'DEN İTİBAREN)

SORU: Eşine nafaka borcu olan Mahmut ödeme güçlüğü çekmediği halde borcunu ödememektedir. Bu durumda aşağıdakilerin hangisi meydana gelir?

- A) Hapsedilir B) Ödeme güçlüğü çektiğini ispatlamakla yükümlüdür
C) Bunu ispatlamak alacaklıya aittir ve aksi ispatlanmazsa alacaklı ispatı beklenir
D) Hepsisi

E) Yemin ettirilir

SORU: Hanefiler alacaklının borçluyu takip etmesini ve malını bulduğu yerde el koymasını fakir de olsa caiz görürler. Malik , şafi, züfer yoksul borçluyu takip etmeyi caiz görmezler.(D/Y)

SORU: Vadesi gelmemiş borç hakkında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- 1) Şafi; vadesi gelmeyen borç için boşlu kefil vermek zorunda değildir ve seyahatten men edilemez.
- 2) Malik , hanbel ve bir kısım şafiler; geri dönüşü borcun vadesinden sonra ise kefil bırakmak veya rehin bırakması gerekir. Aksi halde engellenir.
- 3) Hanefi seyahatten alıkonulamaz. Fakat borçlu takip edilebilir.
- 4) **Hepsisi**
- 5) Ebu yusuf; zevce aylık nafakası için seyahate çıkan koca kefil isteyebilir.(Mecellede borçlunun takibi külfet olduğu için kefil bırakması kanunlaşmıştır.)

SORU: Borcun sona erme şekillerini başlıklar halinde sıralayınız.

CEVAP: İfa, akdin feshi, ifanın imkansızlaşması, borcun yenilenmesi, takas, ibra

SORU: İki tarafı bağlayıcı olan akitlerde tarafların anlaşarak akdi fesh etmesine.....denir.

CEVAP: (İKALE)

SORU: Düğün yemeği için anlaşma yapan kişi düğün olmazsa ise aşçıya ücret ödemez. Bu durum akdin imkansızlaşmasıdır. Bu durumda akdin feshine.....denir.

CEVAP: İNFİSAH

SORU: Bir akdin karşılıklı rıza ile sonlandırılıp yeni bir akit'e çevrilmesi durumunda ilk akitten doğan tüm sorumluluklar ortadan kalkar.(D/Y)(TECDİD)

SORU: Birbirlerinden karşılıklı alacağı olan olan iki kişi borçları oranında mahsuplaşabilirler. Bu durum.....kavramıyla ifade edilir.**CEVAP:(TAKAS)**

SORU: İbra, alacaklının tek taraflı olarak alacağından ve haklarından vazgeçmesidir. İbra edene.....,ibra edilene.....,ibranın konusu borca ise.....denir.

CEVAP: Mübri, mübre, mübreün minh

SORU: Bir kişinin alacağını teslim aldığını ve borçludan bir alacağı kalmadığını itiraf etmesine.....bir kişinin başka bir kişideki hakkının bir miktarını veya tamamını düşürerek onu borçtan beri kılmasına....., bütün borçlarını düşürmeye ise.....adı verilir.

CEVAP: İbra-i istiyfa, ibra-i iskat, ibra-i has

SORU: İbra hakkında;

- 1) Hambeli ve şafilere göre iskatır(hakkı düşürme) bu nedenle tek taraflı irade ile kurulur. Borçlu reddetse bile borç düşmüştür
- 2) Malikilerin kuvvetli görüşüne ve hanefilerden züfere göre ibra ilke olarak iskat olsa da borçlunun reddiyle ibra meydana gelmez.
- 3) Mecellede ibra kabule tevekkuf etmez. Fakat red ile merduttur ilkesi vardır.
- 4) İbra borcun bir kısmını düşürse de ana parada düşme olmaz.
- 5) İkrah altında yapılan ibra geçerli değildir.

Hangi yada hangileri yanlıştır?

SORU: ibranın sıhhati için borçlunun durumu hakkında ne söylenebilir?

CEVAP: ibra edilen borçluların belirli kişiler olmasıdır.” Bütün borçlarımı ibra ettim kimsede hakkım yoktur. “ şeklinde bir ifade muteber değildir.

SORU: ibra’nın maba’dine şumulu olmaz ifadesi neyi anlatmaktadır?

CEVAP: ibranın gelecekteki borçları kapsamadığı yani geçmişe dönük olması hususudur.

SORU: Ahmet amcasına 1000 tl borçlanmıştır ve amcasının varislerindendir. Amcasının vefatı durumunda nasıl bir durum ortaya çıkar?

CEVAP: Amcasından miras kalan miktarda borcu icra imkansızlığından dolayı ibra olunur. Eğer kefil göstermişse kefilin kefaleti de bu miktarda düşmüş olur.

SORU: zaman aşımı sonucunda bir mülkiyet hakkı elde edilmişse, şahsi ve aynı bir hakkın düşmesi sonucu doğurmuşsa.....zaman aşımından söz edilir.

CEVAP: iktisabî, iskâti

SORU: İslam hukukunda zaman aşımının mülkiyet kazandırıcı meşru bir sebep kabul edilmemiş olması ilke olarak benimsenmiştir. Meşru bir sebeple bir şeye malik olmayan kişi sırf zaman aşımı ile ona malik olamaz. (D/Y)

SORU: Borcun intikali hangi durumlarda meydana gelmektedir?

CEVAP: (Ölüm ve miras ile) Ölenin borcu terikeden ödendikten sonra kalan varislere bölüştürülür.

SORU: İslam hukukçuları alacağın üçüncü kişiye satım (bey'u deyn) ve hibesini (hibetu'd deyn) caiz görmemiştir. Bunun temel sebebi nedir?

CEVAP: Satım akdinin sıhhat şartlarından birinin akdin konusunun tesliminin mümkün olmasının gerekli oluşudur. Başkasının zimmetinde olan alacağın ise teslimi mümkün değildir.

SORU: Alacağın 3. Şahsa intikali bazı istinalarla caiz olur. Başlıklar halinde yazınız.

CEVAP: A) Alacağın havalesi B) Vasiyet C) Kabza vekalet vererek hibe

SORU: Bütün mezhepler borcun intikalini caiz görmüşler ve borcun naklineadını vermişler (HAVALE)

SORU: Borcunu başka bir kişiye nakleden borçluya....., alacaklıya....., borç kendisine havale edilen kişiye....., havale edilen borca da.....denir.

CEVAP: Muhîl, muhâlun leh, muhâlun aleyh, muhâlun bih

SORU: Havale akitlerinde taraflar kaç kişiden oluşur

CEVAP: 3'lü kurulan akitlerdir.

SORU: Hangi ekoller havaleda muhilin rızasını şart olarak görmez? Neden?

CEVAP: Hanefi hukukçular. Çünkü bu durumda muhil'in bir zararı söz konusu değildir.

SORU: Havale akdinde tarafların taşınması gereken şartlar gözönüne alındığında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

CEVAP: A) Muhil ve muhal leh akıllı ve temyiz gücüne sahip olmalıdır.

B) Muhil ve muhal leh akıllı, ergen ve temyiz gücüne sahip olmalıdır.

C) Muhilin akıllı muhal leh'in akıllı ve ergen olması gereklidir.

D) Bu durumda her üç taraf da ergen olursa şart tamam olur .

E) Hiçbiri.

SORU: Aşağıdakilerden hangisi havale akdinin konusunun taşınması gereken şartlardan değildir?

CEVAP: A) Borç konusu aynı bir borç olmayıp zimmete bağlanan sahih bir deyn borcu olmalıdır.

B) Borç malum olmalı, bilinmez tarafları bulunmamalı.

C) Borç müstekar ve bağlayıcı olmamalıdır.

D) Muhilin havale ettiği borç ile muhal aleyhin yüklendiği borç arasında miktar ve sıfat birliği olmalıdır.

E) Hiçbiri.

SORU: Havaleyi kabul edenin zimmetinde havale verene ait bir borç varsa buna havale denir. Bu durumda borçlar arası takas meydana gelmiş olur.

CEVAP: Mecelle

SORU: İmam Züfer havale ödeme gücü olan birine yapılmış olsa dahi önceki borçlunun (Muhil) borcundan kurtulmamış olur. **(D/Y)**

SORU: Havaleyi kabul eden borcu ödemediğinde alacaklı eski borçluya rüçû etmek hakkına sahip midir? Mezheplere göre yazınız.

CEVAP: Şafi ve Hanbeli: aksi bir sözleşme yoksa rüçû edemeyeceğini

Malikiler: ilke olarak rüçûyu kabul etmemekle beraber işin içinde bir hile olduğu anlaşılırsa ve borcun müflise havale edildiği anlaşılırsa bu durumda rüçûyu kabul eder.

Zahiriler: Yeni borçlunun (muhal aleyh) ödeme gücünün olmasını şart koşarlar.

Hanefiler: Alacaklının hakkının zayi olması durumunda rüçûyu kabul ederler.

SORU: Havale akdi hangi durumlarda sona ermiş olur?

- 1) Muhal yada muhal aleyhin borcu ödemesi
- 2) Karşılıklı rıza ile akdin sona erdirilmesi
- 3) Alacaklının muhal aleyhi ibra etmesi
- 4) Hanefilere göre muhal aleyh iflas ederse
- 5) Hanefilere göre mukayyed havaledede muhal aleyhin ölmesi durumunda

SORU: “Tarafeynin bir hususu iltizam ve taahhüt etmeleridir ki icap ve kabulün irtibatından ibarettir.” Tanımı hangi hususa aittir? **CEVAP:** Akit

SORU: Batı hukuku ve islam hukuku arasında akit tanımı arasındaki en belirgin fark nedir?

CEVAP: İslam hukukuna göre akit yalnızca iradelerin birbirine bağlanması değil, akit bağı ile sariin meydana geldiğini kabul ettiği sonucunda birbirine bağlanmasıdır.

SORU: İslam hukukcuları akdin unsurlarını kaç başlık altında incelemiştir?

CEVAP: 3 1) Taraflar 2) İrade beyanı 3) Akdin konusu

NOT: Taraflar asaleten veya vekaleten, insan veya tüzel kişi şeklinde olabilir.

SORU: İslam hukuku akit ehliyeti kurabilmeyi hangi şartlara bağlamıştır?

CEVAP: - Temyiz kudretine sahip olmakla (Nakıs) , - Rüşt ve kamil eda ehliyeti (Tam)

SORU: Hukuki temsilde; kişinin seçerek yetkilendirmesi.....Temsil edilir, iradesinin belirleyici olmadığı temsile ise....., denir.

CEVAP: Vekalet, Velayet- Vesayet

SORU: Velayeti vesayetten ayıran temel husus nedir?

CEVAP: Vesayetin sadece mal üzerinde, velayetin ise malın yanı sıra şahıs üzerinde de tesis edilmesidir.

SORU: Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

CEVAP: A) Ticari tasarrufa izin verilmiş çocuk (sebi) velisinin

B) Mezun köle mevlasına

C) Mahcur kişi vasisine

D) Hepsi

} Vekil olabilir

SORU: Vekil bazı hususlarda karşı tarafa zarar verme söz konusu olduğu için vekil olduğunu beyan etmek zorundadır. Aşağıdakilerden hangisi bunun dışındadır?

CEVAP: A) Nikah B) Mutalaa C) Aniden öldürme suçunun bedel tespiti D) Kira sözleşmesi

SORU: İç iradenin ardı sıra ortaya çıkan fiil veya terkin etkiye sahip olduğu islam hukuku tarafından kabul görür. (D/Y)

SORU: İç iradenin yerine geçmek üzere tespit edilen söz ve fiiller.....ifade eder.

CEVAP: Zahir irade

SORU: Akit teklifine.....yapılan teklife olumlu karşılığa.....denir.

CEVAP: İcap , kabul

SORU: Fıkıh ilmi lafzi delalet bulunmadığında anlamı tespit için gayr-ı lafzi delalete hüküm bina eder.(D/Y)

SORU: Gayr-ı lafzi delalet türleri nelerdir?

CEVAP: Sükut , teati, dilsizin özel işaretleri – söz, yazı

SORU: ” Tasrih mukabelesinde delaletle itibar yoktur.” Mecellede geçen ifade neyi anlatır?

CEVAP: Sarih lafzi delaletin olduğu yerde gayr-i lafzi delaletle itibar edilmez.

SORU: Bir nesne yada kavramı ifade eden lafzın o nesnenin veya kavramın bütün varlığına ve unsurlarına delalet etmesine....., bu unsurlardan birine veya birkaçına delalet etmesine , doğrudan doğruya konusunun yanında bir de zihnin bu konuyla bağlantılı gördüğü başka bir varlık veya anlama delalet etmesine.....denir.

CEVAP: Mutabakat, Tazammum, İltizam

SORU: Sarih lafız neyi ifade eder?

CEVAP: Hakikat yada mecaz olsun çokça kullanıldığı için kendisinden kastedilen anlam açık ve tam olan lafızdır.

SORU: İrade beyanının inşai yapıda olması neyi ifade eder?

CEVAP: Doğrulanabilen, yanlışlanabilen, haberi cümleler şeklinde değil bir talep içeren nitelikte olmasıdır. Şimdiki zaman ve geçmiş zaman kipleri uygundur. Ancak gelecek zaman kipi inşai olmaz ve irade beyanı yapılamaz.

SORU: Emir kipi ile irade beyanını mezhepler açısından değerlendiriniz.(Kabul eden , etmeyen)

CEVAP: Hanefi mezhebi hariç 3 ehli sünnet mezhebi geçerli kabul eder.

Mecelle bağlamın şimdiki zamanı gerektirmesi(iktiza) halinde emir kipi ile yapılan satım akdinin kurulmaz olduğunu kabul etmektedir.

SORU: Hanefiler nikahta vekaletin sarih olarak ifade edilmesi lazım geldiğini dikkate alarak bir kişinin her iki tarafı temsil edebileceğini kabul etmişlerdir.(D/Y)

